

Article Opinió - Fanni Riudavets - “Comunitat educativa”

De tot se'n pot aprendre o, més ben dit, de tot se n'ha d'aprendre. Avui que estem a casa, confinats a casa, assotats per una pandèmia que no sabem quan acabarà, és potser un bon moment per a la reflexió.

Les escoles estan tancades. L'ensenyament ha d'enfrontar uns reptes que mai hauríem imaginat i que, en gran part, superen els nostres esquemes de treball. Si més no, aquesta desgraciada situació ens ha de donar lliçons, ens ha de servir per sortir-ne més forts i, pel que fa al sistema educatiu, amb una visió renovada –o recuperada- del que és l'educació.

Ara veiem les mancances. Algunes evidents, com la manca de xarxa telemàtica; d'altres més subtils, però no per això menys importants.

La pandèmia del COVID-19 ens ha de portar a donar tot el sentit a una expressió que, malgrat que és molt utilitzada, sovint és més un eslògan que una realitat: la comunitat educativa.

Mestres, pares i mares, alumnes...Tots formant part d'un mateix projecte, tots participant d'una tasca comuna, tots compartint uns mateixos valors. Vet aquí el significat real d'aquestes dues paraules.

Així, en la meua opinió, aquesta situació de crisi ens ha d'aportar una revitalització efectiva d'aquest concepte i la seva translació a la pràctica. Imagineu-vos per un moment que pares, mares i alumnes coneguessin a fons el projecte educatiu de cada centre, haguessin participat en la seva elaboració i tinguessin fórmules per controlar la seva aplicació. No seria, llavors, més fàcil enfrontar una situació com la que actualment ens pertoca viure?

Les darreres lleis educatives han retallat la participació dels pares; la darrera, encara vigent –la LOMCE del PP–, va deixar aquesta participació com un tràmit purament simbòlic. Cal llavors tornar als orígens de la renovació pedagògica, cal reivindicar les escoles com a àmbits de corresponsabilitat entre ensenyants i famílies. Però això només és possible si fem passes cap a una real autonomia dels centres educatius.

Aprenquem llavors la lliçó. Cal dissenyar un sistema educatiu on cada centre sigui autònom per dissenyar els seus projectes, administrar la seva economia, fixar les pròpies normes de funcionament. Només així donarem vida a les comunitats educatives, només així serem tots copartípcips d'un mateix propòsit, només així estarem en condicions de plantar cara als reptes.

Allò que la pandèmia ens pot ensenyar és aquesta necessitat de bastir una nova –o renovada– forma d'educació que fes cas a allò que el pedagog Francesco Tonucci no es cansava de repetir: “L'escola ha de ser capaç de llegir la realitat concreta de cada infant”. Ara que el confinament és la realitat concreta, fem una passa més i donem vida a la veritable comunitat educativa.